

The International Conference

Dítě v časech nouze a naděje. Překonávání válečných útrap, epidemií a sociálních, psychických i tělesných handicapů dětí a mládeže

Hlavní pořadatelé: Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského Praha; Historický ústav AV ČR; Univerzita Karlova v Praze; University of Zurich, University of Dresden; Technická univerzita v Liberci; Národní památkový ústav.

Za podpory Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)

A Child in Times of Need and in Hope. Overcoming the Distress of War, Epidemics, and Social, Psychological and Physical Handicaps in Children and Youths

Organizers: The National Pedagogical Museum and Library of J. A. Comenius; Charles University Prague; The Institute of History of the Czech Academy of Sciences (Centre for the History of Education); University of Zurich; University of Dresden, Technical University of Liberec, National Heritage Institute.

With the support of the Ministry of Education, Youth and Sport

Organiser/Veranstalter:

- Národní pedagogické museum a knihovna J.A. Komenského v Praze (NPMK)
- Historický ústav AV ČR / Historisches Institut der Tschechischen Akademie der Wissenschaften (Zentrum für Bildungsgeschichte) Prag/ The Institute of History of the Czech Academy of Sciences (Centre for the History of Education) Prague
- Univerzita Karlova v Praze – projekt Cooperatio
- Technische Universität Dresden
- Universität Zürich, Institut für Erziehungswissenschaft
- Technická univerzita v Liberci / Technische Universität Liberec/ Technical University of Liberec
- Česko-německý fond budoucnosti / Deutsch-tschechischer Zukunftsfond
- Národní památkový ústav (NPÚ) / National Heritage Institute

19.06. – 20.06.2023
Conference Venue:
The National Pedagogical Museum and the Library of J. A. Comenius
Prague/ Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
v Praze (NPMK)
Valdštejnská 20, Praha 1
National Heritage Institute / Národní památkový ústav (NPÚ)
Valdštejnské náměstí 3, Praha 1

Pondělí/Monday 19.06.2023

08.45-9.10 Presence of the conference participants: in museum (NPMK)
Valdštejnská 20, the 2nd floor

09.10 – 09.30 **Welcome speech – Radka Wildová (MŠMT), Markéta Pánková, Tomáš Kasper, Martin Holý, Carsten Heinze, Michèle Hofmann**

Main Hall of the NPMK (Museum)

Chairman: Martin Holý

09.30 – 10.00 *Keynote Speech I & Discussion:*

Michèle Hofmann (UNI Zürich)

Who's normal and who's not? Allocating children to special educational measures at the turn of the 20th century in Switzerland

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

10.00 – 10.50 **Chairman:** Tomáš Kasper

Carsten Heinze (TU Dresden)

Die Verletzlichkeit des Kindes als konstitutive Bedingung pädagogischen Handelns

Robert Schneider Reisinger (UNI Wien)

Die Welt als antwortendes, atmendes, tragendes ... wohlwollendes oder gütiges Resonanzsystem!? Eine

Figuration begriffener Hoffnung und der Bedeutung der Kinder dabei

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

10.00 – 10.50 **Chairman:** Markéta Pánková

Henning Schluss (UNI Wien)

The development of a new pedagogy in a new view of the world in times of war, disease and hunger, capitalism, and climate change by a European refugee: J.A. Comenius

John Exalto (UNI Groningen)

Educational Studies in Wartime: How War and Dictatorship influenced the educational theory of Philipp Abraham Kohnstamm (1875-1951)

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

10.00 – 10.50 **Chairman:** Tomáš Dvořák

Vojtěch Kessler (HU AV ČR)

„Na prodej dětské boty, nikdy nenošené“ Děti jako cíl válečné propagandy

Martina Halířová (NPMK Praha)

Ochrana dítěte v dlouhém 19. století.

10.50 – 11.15 Coffee Break

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

11.15 – 12.30 **Chairman:** Beatrix Vincze

Marta Rakoczy (Institute of Polish Culture, University of Warsaw, Korczakianum, Museum of Warsaw)

Culture of rights against culture of wars. Korczak's pacifism and its cultural background

Dana Kasperová (TU Liberec)

Kindererziehung im Ghetto Theresienstadt - "am Ende der der Welt, nicht am Ende der Erziehung"

Mara Susak (UNI Bundeswehr München)

Das Recht des Kindes auf die Gegenwart Würde, Anerkennung und Achtung nach Janusz Korczak

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

11.15 – 12.30

Chairman: John Exalto

Sanja Petrović Todosijević (Institute for Recent History of Serbia)

Carrying out of the United Nations Children`s Fund`s (UNICEF). Program for the battle against tuberculosis in socialist Yugoslavia from 1948 – 1958

Snježana Šušnjara (University of Sarajevo)

Invisible children: the face and reverse of special education in Bosnia and Herzegovina, 1958-1990

Magdalena Pezinska (Korczakianum, Museum of Warsaw)

The destruction of children's life as consequence of the First World War and its post-war transformation: the case study of the Jewish 'Aid for Orphans' Society in Warsaw, 1914-1926

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

11.15 – 12.30

Chairman: Zoltan Szabo

Kudláčová Blanka, Janette Gubricová (TU Trnava)

From Junák to Pioneer (an Example of Political Abuse of the Concept of the Youth Organization Junák in Slovakia)

Suzana Miovska-Spaseva (Ss. Cyril and Methodius University-Skopje)

The children in need in postwar Macedonia (1945-1950)

Gabriella Baska (ELTE Budapest), **Judit Hegedüs**
(University of Public Service Budapest)
Children in a correctional institution in Hungary in 1946

12.30 – 12:45 **Vernisáž výstavy v předsálí Společenského sálu NPMK**
(pro všechny účastníky konference)
Úvodní slovo M. Pánková (ředitelka NPMK), P. Hrubý
(ředitel Jedličkova ústavu Praha);
slovo autorů výstavy J. Bartošová a J. Seiner
Exhibition opening (Main Hall of the NPMK Museum):
*Learning together but in a different way - educating children
with disabilities in the 20th century/ Učíme se spolu ale jinak:
vzdělávání dětí s handicapem ve 20.století*

12:45 – 13:30 **Oběd/ Lunch Break (Ground Floor)**

13.30 – 14.00 **Main Hall of the NPMK Museum**
Chairman: Michèle Hofmann
Keynote Speech II & Discussion:

Simonetta Polenghi (Universita Cattolica Milano)
Improving children's health. Hygiene, medicine and
pedagogy in the Italian school-medical service (1950-1980)

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

14.05 – 14.55 **Chairman:** Snježana Susnjara

Larysa Berezivska (National Academy of Educational
Sciences of Ukraine, V. Sukhomlynskyi State Scientific and
Educational Library of Ukraine)
Pedagogical discourse on the reform of general secondary
education in Soviet Ukraine through the prism of child
protection in the 1920s: the struggle against unification

Andrej Rajský, Marek Wiesenganger (TU Trnava)
Concept of "citizen normality" of pupils in Czechoslovak
totalitarian schools

**Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK
Museum)**

14.05 – 14.55

Chairman: Simonetta Polenghi

Tetiana Havrylenko (T. H. Shevchenko National University ‘Chernihiv Colehium’, Chernihiv, Ukraine), **Svitlana Kohut** (Ukrainian Catholic University, Lviv, Ukraine)

Activity of state and public organizations aiming at child protection in Ukraine (1920s)

On line presentation-Nataliia Koliada (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Ukraine)

The children’s movement in Ukraine at the end of the 19th and the beginning of the 20th centuries in the context of children’s social activity in other countries of the world: a comparative analysis

**Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National
Heritage Institute)**

14.05 – 14.55

Chairman: Martina Halířová

Karel Řeháček (SOA Plzeň, ZCU Plzeň)

Krtičnaté děti a péče o ně v českých zemích počátkem 20. století

Lenka Křížová (HU AV ČR)

Děti jako oběti cholerové epidemie 1866-1867

14.50 – 15.15

Coffee Break

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

15.15 – 16.40

Chairman: Esther Berner

Beatrix Vincze (ELTE Budapest)

„Kämpfe für Vaterland und Ruhm” - Die Einflüsse des ersten Weltkrieges auf den Gymnasialunterricht in Ungarn

Andras Nemeth (ELTE Budapest)

Bildungsprogramme zur Rettung von Kindern am Wende des 20. Jahrhunderts

Tomáš Dvořák (FF MU Brno)

Deutsche Kinder zwischen Vertreibung, Umerziehung und sozialer Betreuung in der NachkriegsTschechoslowakei

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

15.15 – 16.40

Chairman: Suzana Miovská-Spaseva

Daniel Töpfer (Humboldt-Universität zu Berlin)

Between Prevention and Preparation – The GDR Sex Education and its Preparation for Love, Marriage and Family as Mixture of Danger Management and Pedagogization

Flavia Guerrini (UNI Innsbruck)

Growing up in times of need and hope: children fathered by occupation soldiers in Austria

Zoltán Szabó, Imre Garai, Márta Dallos, Bence Ruzsa (ELTE Budapest)

Crisis and recovery: The transforming socio-political role of the Hungarian secondary schools after World War

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

15.15 – 16.40

Chairman: Dana Kasperová

Magdaléna Uhmánová (PedF UK Praha)

Aspekty resilience a prožívané zátěže se zaměřením na školství u dětí, s nimiž rodiče emigrovali z ČSSR

Zuzana Pavelková Čevelová (FHS UK Praha)

Sestřičky a děvčata... Několik poznámek k ústavní péči o handicapované v 50. a 60. letech 20. století

Monika Mužáková (PedF UK Praha)

Žili mezi námi – o životě rodičů a jejich dětí s mentálním postižením v komunistickém Československu

16.40 – 17.15

Coffee Break

17.15 – 20.30

Slavnostní večer/ Celebration Evening (Main Hall of the NPMK Museum)

Opening of the Evening: **PhDr. Ondřej Andrys, MAE, MBA, MPA, State Secretary of the Ministry of Education, Youth and Sports**

Marc Depaepe (KU Leuven)

Jenseits der pädagogischen Illusion? Historisch-vergleichende Überlegungen zur Wirkungsgeschichte der moralischen Bildung von Kindern und Jugendlichen

Award of the Comenius Medal to Prof. Dr. Marc Depaepe

Music Evening

Simon Yakimov – klavírní virtuos, student Gymnázia a Hudební školy hlavního města Prahy/ Simon Yakimov - piano virtuoso, student of the Prague Gymnasium and Music School

Glass of Wine and Small Refreshments

Úterý/Thursday 20. 06. 2023

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

09.00 – 10.20

Chairman: Henning Schluss

Kira Stepanovych (Pedagogical Museum of Ukraine)
Expanding access to the collection of the Pedagogical Museum of Ukraine through virtual projects (on the example of the "Accessible funds of the Pedagogical Museum" project)

Dalibor Mikuláš (UPOL Olomouc), **Cecilia Rokusek** (National Czech & Slovak Museum & Library, USA)
Recording Voices & Documenting Memories of Czech & Slovak Americans at the National Czech & Slovak Museum & Library, USA

Oleksandr Mikhno (Pedagogical Museum of Ukraine, Kyiv, Ukraine)

Online Virtual photo and video exhibition "Lessons of War" (education of Ukraine during the Russian-Ukrainian war)

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

09.00 – 10.20

Chairman: Janette Gubricová

Andrea Preissová Krejčí (Opavská univerzita)
Poučení? Narace dětských uprchlíků v exilu v kontextu české školy

Matěj Seifert, Martina Brožková (NPI Praha)
Jak změřit sociální znevýhodnění dítěte – příklady z období 1985-2023

Eva Šmelová, Kateřina Valchářová (UPOL Olomouc)
Dopad pandemie covid na sociální připravenost dětí na školní docházku v České republice a Dánsku

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

09.00 – 10.20

Chairman: Blanka Kudláčová

Nataliia Dichuk (Education Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine),
Oksana Kravchenko (Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University)

Online – Ukrainerpreserving the mental health of student youth: The experience of a higher education institution in Ukrain

Hikmat Ali-zada (Baku State University, Azerbaijan)
Saadat Ali-zada/ Technical Humanitarian High School, Baku Azerbaijan)

The negative impact of demographic processes on the educational activity of students and the role of the school in their elimination

Petr Matějček, Jakub Seiner (NPMK Praha)

The upbringing and education of Jewish and German children in the context of the "Castles action" (Výchova a vzdělávání židovských a německých dětí v rámci „akce zámky“)

10.20 – 10.50

Coffee Break

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

10.50 – 11.40

Chairman: Marc Depaepe

Sebastian Engelmann (PH Karlsruhe)

“In a very real sense young children are citizens of the world”
– Kinder und Jugendliche als Kriegsopfer bei Minna Specht

Esther Berner (Helmut Schmidt UNI Hamburg)

"Gesundheit & Gemeinschaft: Motive der Nachkriegspädagogik am Beispiel der Schullandheimbewegung in Deutschland nach dem Ersten Weltkrieg"

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

10.50 – 11.40

Chairman: Jan Šimek

Marek Krejčí (Center for Art and Culture Studies Brno)

Občanská společnost a participace neziskových organizací na sociálně pedagogické práci po Velké válce v brněnském regionu

Marie Bajnarová (Slezská univerzita Opava):

Přístupy Margaret Naumburg k dětskému spontánnímu uměleckému projevu

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

10.50 – 11.40

Chairman: Magdaléna Šustová

Zuzana Dzivá (Prešov)

Život pozostalej sirotky v meste Prešov v druhej polovici 17. storočia podľa meštianskych testamentov a protokolu sirotskej pokladnice

Bohuslav Rejzl (Muzeum hl. m. Prahy / Pedagogická fakulta UK)

Péče o děti v uprchlických táborech v Čechách a na Moravě v letech 1914–1920

11.40 – 12.00

Coffee Break

Sektion/Section 1 (Main Hall of the NPMK Museum)

12.00 – 12.50

Chairman: Sebastian Engelmann

Ehrenhard Skiera (UNI Flensburg)

Die Willensfreiheit des Kindes wertschätzen - Prolegomena zu einer pädagogischen Ethik der Responsivität in nachmythischer Zeit

Marisa de Picker (KU Leuven)

Online Ensuring disabled's children labour future. The interdependent pursuit of socio-economic citizenship and (re-)education for physically disabled children and young adults in interwar Belgium (1920-1937)

Sektion/Section 2 (Ground Floor - Small Hall of the NPMK Museum)

12.00 – 12.50 **Chairman:** Bohuslav Rejzl

Magdaléna Faltusová (NPMK Praha)

„V dnešní mládeži vyrůstají lidé, kteří budou zítra tvořit dějiny.“ Sociální krize na pražském Žižkově a snaha o jejich řešení v rámci ojedinělého pedagogického projektu Přemysla Pittra.

Magdaléna Šustová (MMP Praha)

„Vychovatelna není trestní ústav.“ Činnost vychovatelem v Libni, Říčanech a na Vinohradech do roku 1918

Sektion/Section 3 (Meeting Hall, 1st floor of the National Heritage Institute)

12.00 – 12.50 **Chairman:** Jakub Seiner

Libor Staněk (Státní okresní archiv Strakonice)

Okresní péče o mládež a jejich fungování v jižních Čechách během let 1939-1945

Matěj Kozák (FF MU Brno)

Šlechtičtí sirotci v rukou poručníků Matěj Kozák

12.55- 13.15 Concluding Discussion

13.15 – 14.00 Oběd/ Lunch Break (Museum – Ground Floor)

NÁRODNÍ PEDAGOGICKÉ
MUZEUM A KNIHOVNA
J. A. KOMENSKÉHO

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

HISTORICKÝ ÚSTAV

Akademie věd České republiky

INSTITUTE OF HISTORY

Czech Academy of Sciences

UNIVERZITA
KARLOVA

ČESKO-NĚMECKÝ
FOND BUDOUCNOSTI
DEUTSCH-TSCHECHISCHER
ZUKUNFTSFONDS

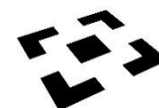

TECHNISCHE
UNIVERSITÄT
DRESDEN

Universität
Zürich^{UZH}

TECHNICAL
UNIVERSITY
OF LIBEREC

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Poznámky/Notes